Leven na Fukushima

Werkbundel

Naam:
Klas:

Deel 1:

11 maart 2011

Inhoud:

- De zwaarst getroffen regio van de aardbeving en tsunami van 11 maart op een kaart aanduiden
- De Fukushima Daiichi kerncentrale situeren in Japan
- De gemiddelde stralingsdosissen bepalen

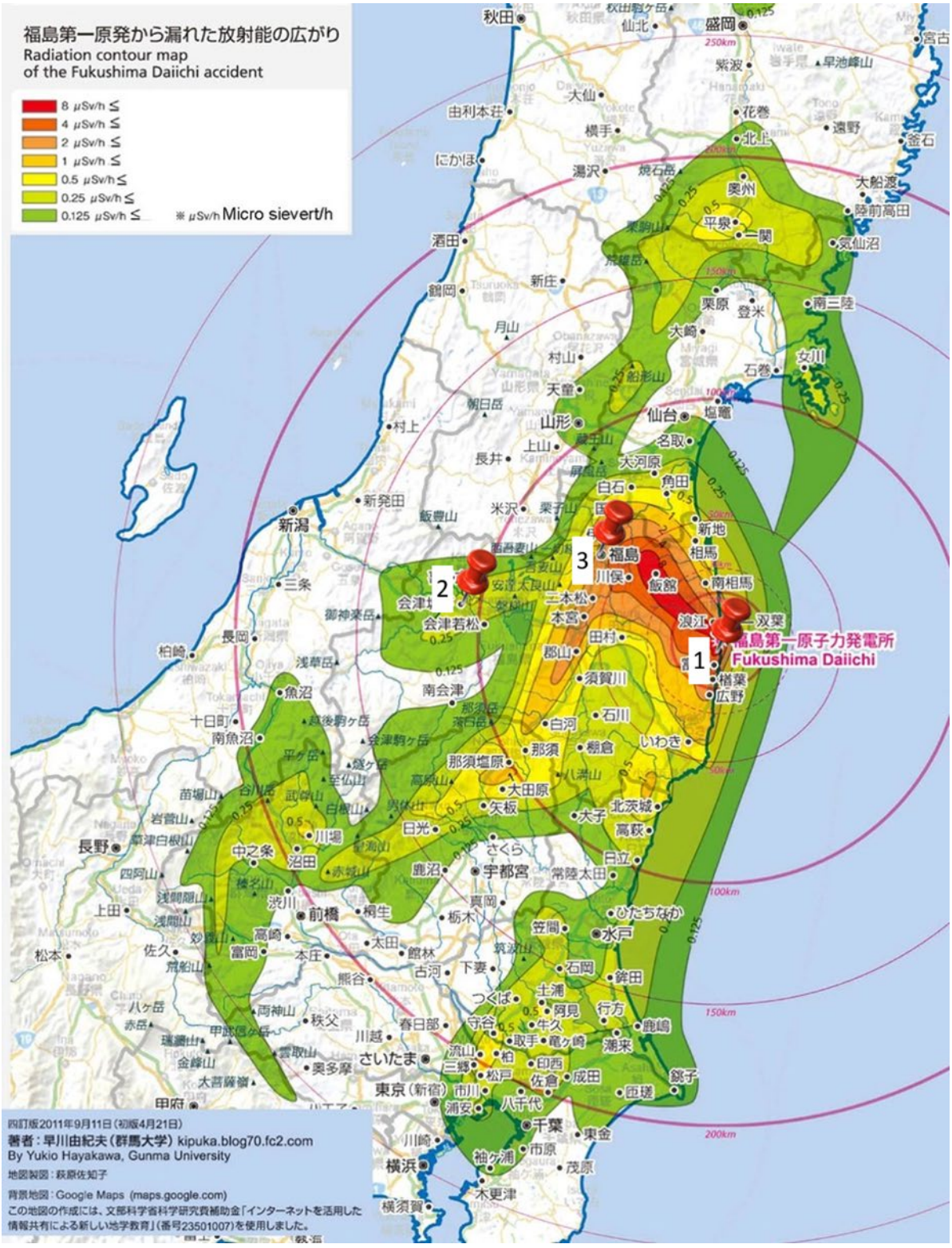
1. **Duid op onderstaande kaart van Japan de volgende elementen aan:**

    a. Het gebied dat het zwaarst getroffen is door de aardbeving van 3 maart 2011

    b. De locatie van de kerncentrale Fukushima Daiichi

2. **Hoeveel bedraagt de gemiddelde stralingsdosis* in Okuma (1), Aizu Wakamatsu (2) en Fukushima stad (3)? Duid de gemiddelde dosis per stad aan. Gebruik de legende op de kaart om de dosis te bepal*en*.**

Okuma:
Aizu Wakamatsu:
Fukushima stad:

* Sievert (Sv) is een manier om de impact van ioniserende straling op bijvoorbeeld lichaamsweefsel zoals organen uit te drukken.

Deel 2:

Mijn leven na Fukushima

Inhoud:

- Radioactiviteit, daar weet ik alles van!
  Test je kennis van radioactiviteit
- Radioactiviteit, wat is dat?!
  Enkele oefeningen

1. Radioactiviteit, daar weet ik alles van!

Test je kennis over radioactiviteit! Beantwoord de zeven vragen en overloop nadien de antwoorden. Hoeveel punten kan jij behalen?

1. Wat is een radionuclide? Duid de juiste definitie aan.

	Atomen met een onstabiele kern die straling uitzenden in de vorm van golven
	Atomen met een onstabiele kern die straling uitzenden in de vorm van deeltjes
	Atomen met een onstabiele kern die straling uitzenden in de vorm van deeltjes of golven

2. Welke vormen van ioniserende straling bestaan er?

	Alfastraling
	Microgolfstraling
	Gammastraling
	Röntgenstraling
	Neutronenstraling
	Licht
	Bètastraling

3. Duid de beweringen aan die juist zijn.

	De halveringstijd is de tijd waarna van een oorspronkelijke hoeveelheid stof nog precies de helft over is.
	De halveringstijd kan variëren van enkele milliseconden tot enkele minuten.
	Radionucliden kunnen niet spontaan splijten.
	Alfastraling is het gemakkelijkst te stoppen.

4. Wat drukken de volgende grootheden uit? (Sommige grootheden hebben meerdere opties)

	Activiteit	Dosisequivalent	Collectieve effectieve dosis	Geabsorbeerde dosis	Effectieve dosis
Becquerel					
Gray					
Sievert					
Mens-sievert					

5. Welke vorm van ioniserende straling kan het gemakkelijkst worden tegengehouden?

6. Duid de drie basisprincipes van stralingsbescherming aan.

	Tijd
	Afschermende schutting
	Ioniserende straling meten
	Het materiaal van de afschermende schutting
	Afstand
	Beschermende kleding

7. Zijn de volgende bewegingen juist of fout?

	Juist	Fout
Kinderen en baby's zijn gevoeliger voor ioniserende straling dan volwassenen.		
Je kan enkel uitwendig besmet raken door radionucliden.		
Sommige lichaamsdelen zijn gevoeliger voor ioniserende straling dan andere.		

2. Radioactiviteit, wat is dat?!

Beantwoord de vijf vragen en overloop nadien de antwoorden. Hoeveel punten kan jij behalen?

1. Is ioniserende straling zichtbaar?

	Ja
	Nee

2. Duid aan of de volgende stellingen over ioniserende straling juist of fout zijn.

	Juist	Fout
Ioniserende straling is afkomstig van radionucliden.		
Alle atomen zijn radionucliden.		
Radionucliden zenden voldoende energie uit om andere atomen te beïnvloeden.		
Ioniserende straling kan DNA, de blauwdruk van ons lichaam, niet beschadigen.		
Ioniserende straling is zichtbaar.		

3. Welke van de volgende soorten straling zijn ioniserend?

	Licht
	Alfastraling
	Microgolfstralen
	Gammastraling
	Bètastraling

4. Duid aan welke maatregel je voldoende bescherming geeft tegen alfastraling.

	Een dikke loden plaat
	Een aluminium plaat
	10 cm afstand houden
	Meter beton

5. Duid aan welke voorzorgen je kan nemen om je lichaam te beschermen tegen ioniserende straling.

	Jezelf afschermen van straling
	Afstand nemen van de radioactieve bron
	De radioactieve bron verplaatsen
	De bron van dichtbij meten

Transcript: video stralingsbescherming

Bron: SCK CEN (2021), Stralingsbescherming.
Beschikbaar via: https://vimeo.com/531825298/e6dbcc41bc

Radioactiviteit is een natuurlijk verschijnsel. Het is aanwezig in ons eigen lichaam en ook rondom ons in de aarde en in het heelal. Radioactiviteit kan ook kunstmatig worden opgewekt. Dit gebeurt bijvoorbeeld in een kernreactor voor de productie van elektriciteit. Ook in de medische wereld gebruikt men radioactieve bronnen voor diagnose of therapie.

Alle materie bestaat uit atomen. Atomen hebben een kern waarin zich protonen en neutronen bevinden. In een stabiele kern bevinden deze deeltjes zich in een evenwichtstoestand. In sommige kernen is het evenwicht echter verstoord. Door een te veel aan energie zijn ze onstabiel. Deze onstabiele kernen kunnen hun overschot aan energie proberen kwijt te raken door het uitzenden van straling. De verschillende soorten van radioactieve straling zijn alfa, bèta, gamma en neutronen. Radioactiviteit kan men niet zien horen, ruiken, proeven of voelen. Ze kan wel gemeten worden met geschikte meetapparatuur. Radioactiviteit wordt uitgedrukt in becquerel.

Alfadeeltjes zijn samen gesteld uit twee protonen en 2 neutronen. Ze zijn relatief zwaar en elektrisch geladen. Alfadeeltjes kunnen gemakkelijk worden tegen gehouden. Enkele centimeters lucht of een blad papier bijvoorbeeld zijn hiervoor al voldoende. Bètadeeltjes zijn elektronen of positronen. Ze zijn veel lichter en minder elektrisch geladen dan alfadeeltjes. Ze zijn ook moeilijker af te schermen. Om bètadeeltjes tegen te houden zijn meerdere meters lucht nodig. Je kan bijvoorbeeld ook enkele millimeters tot centimeters aluminium, water of plastiek gebruiken om bètastraling af te schermen. Gammastralen zijn golven zonder massa en zonder lading. Ze zijn zeer doordringend. In de lucht kunnen gammastralen honderden meters ver gaan zonder merkbaar energieverlies. Gammastraling is moeilijk af te schermen. X-stralen of röntgenstralen zijn net zoals gammastralen ook elektromagnetische golven, maar ze worden meestal opgewekt door een generator.

Neutronen zijn zware deeltjes die niet geladen zijn. Ze ontstaan meestal als gevolg van een kernsplijting of door een kernreactie. Ze zijn zeer doordringend en zeer moeilijk af te schermen.

Deel 3:

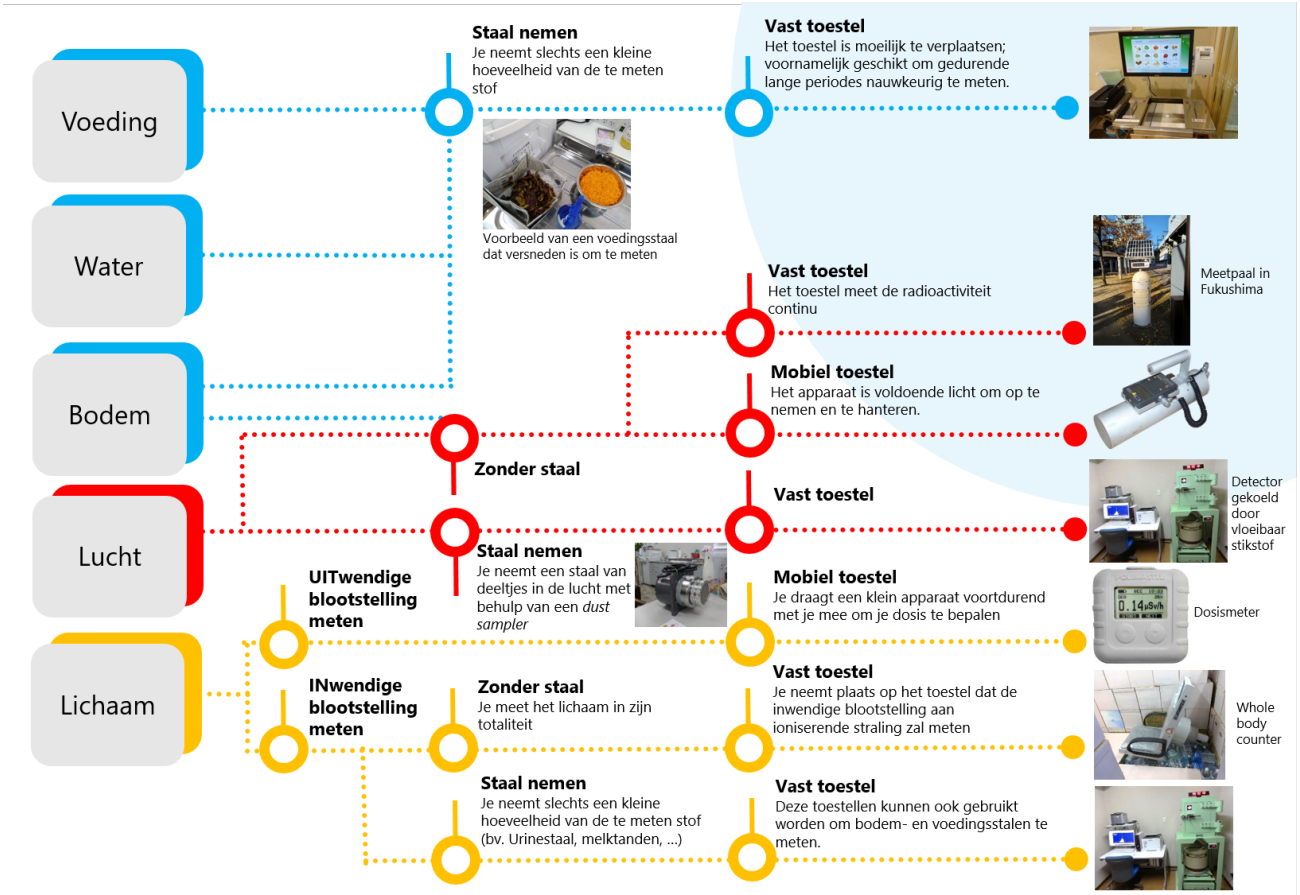
Straling meten in een burgerlabo

Inhoud:

- Een geschikt meetinstrument kiezen
- Extra: interview met Suzuki Kaori

1. Welk meetinstrument is het meest geschikt om de volgende elementen te meten? Volg het schema hieronder en duidt voor ieder element aan of je een staal nodig hebt en of je best een vast of een mobiel apparaat gebruikt. (Meerdere opties zijn mogelijk)

Wat wil je meten?	Staal nemen	Geen staal	Vast apparaat	Mobiel apparaat
Inwendige blootstelling in het lichaam (volledig)				
Groenten uit de tuin				
Zeewater				
Gemiddelde dosis op de speelplaats				

2. Ga naar het interview met Suzuki Kaori, een van de oprichtsters van het burgerlabo Tarachine in Iwaki (Greenpeace, 2021).

Het interview kan je lezen via deze link: https://fukushimatestimony.jp/en/live/7.html.
Bekijk het artikel en lees het aandachtig. Beantwoord daarna de volgende vragen:

1. **Welke activiteiten organiseert Tarachine?**

	Juist	Fout
Radioactiviteit meten		
Medische activiteiten (schildklier screening, ...)		
Psychologische begeleiding		
Infosessies en andere informatieve evenementen		
Studiegroepen organiseren		

2. **Wie werkt in Tarachine?**

_____

3. **Hoeveel kost het nu om een staal te laten meten door Tarachine?**

	2000 yen
	20, 000 yen
	500 yen
	gratis

4. **Wat bedoelt Suzuki met "What we eat should be a matter of choice"? Leg uit in je eigen woorden.**

_____
_____
_____
_____

5. **Op het einde van het interview, vind je volgend citaat terug. Wie of wat is het "Establishment"?**
"If we knew as much straight after the accident as we do now," reflects Suzuki, "we would have been able to avoid a lot of unnecessary exposure. In the beginning, all we were doing at Tarachine was stepping up to provide a service where we felt the establishment was failing. Now we also want to stress the importance of everyday citizens arming themselves with scientific knowledge."

_____

Waarom vindt Suzuki het belangrijk dat "*citizens arming themselves with scientific knowledge*"?

_____
_____
_____
_____

6. **Vind je dat Tarachine een vorm van burgerwetenschap is? Geef enkele argumenten om je mening te onderbouwen. Gebruik daarbij de informatie die je online of in de Prezi presentatie kan terugvinden.**

_____
_____
_____
_____

INTERVIEW MET SUZUKI KAORI

Bron: Greenpeace Japan (2021). Lives of Fukushima - Profile: Kaori Suzuki. Beschikbaar via https://fukushimatestimony.jp/en/live/7.html

Transcript (Engels)

"I look at children and young adults, and it reminds me that there are babies still being born today who will carry the burden of decommissioning in the future, all because of a radiological accident that had nothing to do with them. The adults of our generation need to be more aware of this."

Profile *Kaori Suzuki*

Kaori Suzuki was one of a group of local mothers who set up the "Iwaki Citizens' Radiation Measurement Centre - TARACHINE" in her hometown of Iwaki, Fukushima prefecture, back in November 2011. Taking their name from a traditional word for "mother", their initial goal was to shield children from radiation exposure following the disaster at Fukushima Daiichi. TARACHINE carry out measurements on food, soil, and other environmental samples brought in by the general public, as well as providing thyroid screenings and whole body exposure testing.

The Iwaki Citizens' Radiation Measurement Centre - TARACHINE" (hereafter "Tarachine" for short) has caught the attention of individuals and organisations not only in Japan but worldwide. Although hard to imagine, in less than ten years the nonprofit group has grown from a small effort started by three local mothers into a professional operation with its own testing laboratory and clinic. Tarachine now employs 15 full-time staff – 13 women and 2 men, but is still run by neighbourhood mothers.

From humble beginnings to a "citizens' science" movement

"Back when we started, our biggest concern was whether or not our food was safe to eat. But at that time, we had no access to professionals who were prepared to come to Fukushima to take these sort of measurements. If we wanted to protect our children, we felt we had no option but to do the job ourselves."

Kaori Suzuki recalls the early days of Tarachine back in 2011, when she served as administrative director.

After establishing Tarachine, the team had to do their own research and teach themselves how to take accurate measurements. In 2014 they brought in a state-of-the-art beta ray detector that demanded a high level of expertise, considered difficult to use even by seasoned analysts. Their skills grew by the day with the help of professional scientists who, impressed by the hard work of the Tarachine mothers, provided support and training. As mothers proficient at running households, they were quick to pick up the precise tasks of preparing and measuring samples. In order to offer reliability and precision, they assembled a collection of top-quality instrumentation covering everything from measuring scales to radiation detectors. They made sure their results could be relied on by cross checking with third party laboratories as needed.

Tarachine is the only private sector laboratory in Japan capable of testing for beta-emitting radionuclides such as strontium 90 and tritium in addition to caesium. For Suzuki, providing strontium testing was not a difficult decision, as its long half-life allows it to build up in the skeleton. Through their online and offline activities, the group raised awareness of their vital work, an approach that enabled them to attract strong financial backing from both within Japan and overseas. Ultimately, this led to the Tarachine team being able to purchase the beta ray detector, a piece of equipment that would normally be well beyond the means of everyday citizens. Everything the group does shares a common goal: ascertaining the reality of radioactive contamination from Fukushima Daiichi, and reducing the exposure risk to their children.

When public fear of radiation was at its highest back in 2011 and 2012, citizen-run testing centres began appearing all over Japan. Most of these centres charged measurement fees of a few thousand yen (about 20 - 30 USD) in order to stay in operation. However, Tarachine adopted a different model, aiming to keep fees within reach of ordinary citizens. Initially they charged only 500 yen (about 5 USD) per measurement, and nowadays, they will test free of charge in principle. Tarachine's running costs are covered by support groups and donations from the general public. Things were not easy in

the beginning - due to the almost complete lack of testing revenue, in 2012 Tarachine found themselves facing bankruptcy. This led to a desperate campaign to secure funding, a strategy which, as Suzuki explains, eventually led to solid financial backing that has allowed them to continue operating.

"Since 94% of our running costs are covered by donations from the general public, we in turn take our obligation to share our work very seriously. Right from the beginning, we have used our website to fully disclose our activities, including monthly summaries of measurement results. When we can, we also upload information in English since this is an issue that goes beyond Japan."

Tarachine's continued reporting and transparency have earned them respect and support, and their operations are now enabled by a strong support base spanning both generations and national borders.

What we eat should be a matter of choice

The majority of Tarachine's work revolves around testing food destined for home consumption. Requests for soil testing (samples from agricultural land, garden vegetable patches, and the sandpits of children's playgrounds) are also common. Although happy to accept requests from both inside and outside Fukushima prefecture, most come from in and around the city of Iwaki. In the early years, Tarachine processed around 300 samples every month. Even though this number has dropped by half in the last few years, Tarachine's equipment is still running at capacity year-round.

Around the middle of 2013, the levels of caesium-134 being detected dropped away as the two year half-life of this isotope came and went. However, mushrooms and other edible plants gathered from the wild continue to give high readings. Another concerning development is that pinecones, acorns, and other natural objects that children like to pick up and play with still contain detectable amounts of radioactive isotopes. Similarly, some soil samples continue to give positive readings*. Many people also ask Tarachine to test the fluff from their vacuum cleaner bags and appliance filters in order to find out the level of contamination in their homes. This sometimes reveals contamination that spreads around the home through floating dust particles.

"When we test a sample, we provide the results not only to the client but also share them online. The government tells us that anything up to 100 Bq/kg (Becquerel per kilogram) is safe to eat. At Tarachine, we don't give a cut-off point for what is or isn't safe. As the victims of this disaster, in the same way that we should have the freedom to choose whether or not we want to continue living in the disaster area, we believe that what we do or don't eat is also a matter of personal choice. Instead of simply repeating the government advice, we also share information from consumer cooperatives, overseas authorities, and so on. Beyond that, it is a matter for the individual to decide."

Damage to the rural way of life

Although in principle Tarachine provides its services to household consumers, they will also test samples of agricultural produce and soil brought in by commercial farmers. In particular, many farmers want the peace of mind of knowing their soil is safe before planting out.

"Farmers don't want to sell their produce if they think it might be contaminated. Back in 2012 and 2013, locally produced rice showed levels of radioactive contamination. Naturally, parents didn't want this rice to be fed to their children in school meals, but what was striking was that even the rice farmers themselves joined in to put pressure on the local authority. It shows the pride they take in their role as food producers. For me, this really drives home our own responsibility in the role of data handlers."

In rural food-producing communities, the giving and receiving of homegrown produce is a key part of day-to-day social interactions. For this reason, Suzuki finds it especially poignant whenever a client asks her to test food they intend to give to a neighbour, or food that they have received themselves. Even the traditional social ties of the rural community have been tainted by the fear of contamination.

Keeping sight of the original goal

Around five years after the Fukushima Daiichi disaster, Suzuki was struck by how many parents were still unable to shake off their fears for their children's health. This led Tarachine down the path to providing clinical examinations as well as consultations on physical and mental wellbeing. From its early days, Tarachine has been offering thyroid inspections and radiation exposure testing using a whole body counter. However, Suzuki came to realise the importance of providing psychological care at the same time.

In 2016, Tarachine took steps toward opening its own clinic and hiring a doctor. They found the money through a combination of donations, subsidies, and crowdfunding. The following year, Japan's first citizen-led testing centre-affiliated clinic opened its doors.

"There wasn't really anywhere in Fukushima where you could get a test whenever you wanted, or discuss your concerns about radiation freely with a medical professional. In the case of the Chernobyl disaster, we know that children started to develop thyroid cancers and other illnesses about five years after the radiation leak. Considering that timeline, we felt we had an obligation to provide this service."

In the case of Fukushima, it is not so much actual symptoms as the anxiety and uncertainty surrounding possible complications that has weighed most heavily on the population. The ability to speak to a medical professional gives concerned parents and their children access to a balanced understanding of the risks, and this in turn serves as a form of psychological support. Tarachine provides thyroid screenings free of charge to anyone who was a child up to high school age at the time of the accident, whilst full body radiation measurements are available for free to anyone up to the age of eighteen.

As part of Tarachine's evolution to accommodate the needs of children and their guardians, they have begun hosting events to disseminate knowledge about the nuclear industry and radiation. Recent events have provided a space to gain a deeper insight into the "Fukushima Innovation Coast Framework", a recovery-focused scheme that is being promoted in the Hamadori (coastal) area of Fukushima prefecture.

"One part of the recovery plan is a fabulous school, to be built close to the 'difficult-to-return' contaminated zone to try and tempt more children back to the area. It's made to sound like a fantastic opportunity, and the region is awash with money shelled out in the name of 'recovery'. People have concerns that some questionable schemes might be seeking to exploit the tenth anniversary of the disaster, and it's important that we keep a close eye on what's happening."

Tarachine was born out of providing support and trying to alleviate citizens' concerns. From radiation testing and clinical screening, the project has grown to encompass mental wellbeing and study groups. But everything shares a common thread, namely trying to improve the health and livelihood of the people affected by the disaster.

The role of Fukushima and the adults' responsibilities

The past five years have seen an increase in requests for full-body radiation screenings from workers who were involved in decontamination efforts in heavily contaminated areas of Futaba district. Young men in their twenties are especially prevalent, explains Suzuki.

"I look at children and young adults, and it reminds me that there are babies still being born today who will carry the burden of decommissioning in the future, all because of a radiological accident that had nothing to do with them. Even the generation born after that will still be working on the Fukushima Daiichi cleanup. Once you start thinking like that, it's hard to feel optimistic. I think the adults of our generation need to be more aware of this."

Tarachine started from a simple concern – "will our dinner tonight be safe to eat?". The group has grown organically from these humble beginnings, and increasingly finds itself in the role of educator, seeking to spread the message of the reality of life in Fukushima to other regions – and to future generations.

"If we knew as much straight after the accident as we do now," reflects Suzuki, "we would have been able to avoid a lot of unnecessary exposure. In the beginning, all we were doing at Tarachine was stepping up to provide a service where we felt the establishment was failing. Now we also want to stress the importance of everyday citizens arming themselves with scientific knowledge."

The radiological accident has brought in its wake new fears and new tasks – testing of schoolyard and garden soil, regular health checkups, recuperation in uncontaminated areas, as well as psychological care for exhausted parents.

"We need the world to understand how the reality of daily life has changed for anyone bringing up a child in Fukushima. It's imperative that the same thing never be inflicted on another community. As the people living every day in this new 'post-Fukushima' reality, I think us Fukushima citizens have a duty to speak up and share our experiences."

*Around 70% of the samples tested by Tarachine are of soil and food products. As of the end of April 2017, around 30% of these samples showed detectable amounts of radioactive contamination. The lower detectable limit varies depending on equipment and method.

Copyright: © Greenpeace / Yuki Iwanami, © Greenpeace / Noriko Hayashi (9th image)

DEEL 4:

Fukushima en België

Inhoud:

- Jezelf beschermen in het geval van een nucleair ongeval
- Het Telerad netwerk
- Wat heb je geleerd?

1. **Weet jij wat te doen in het geval van een kernongeval?**

   Bekijk volgend filmpje en los daarna onderstaande vraag op: https://www.youtube.com/watch?v=xftWQZbTT0k.
   Duid aan welke maatregelen jij het best kan nemen in het geval van een nucleair ongeval.

	Wegvluchten
	Schuilen
	Ramen openzetten
	Ramen sluiten
	Aanbevelingen van de overheid volgen via het nieuws of andere kanalen
	Ventilatie- en aircosystemen uitschakelen
	Ventilatie- en aircosystemen inschakelen

2. Surf naar de Telerad-net website via deze link: https://telerad.fgov.be/Html5Viewer/index.html?viewer=telerad_nl
Zoek op de kaart naar je woonplaats. Bepaal daarna het meetstation dat het dichtst bij je woonplaats ligt. Schrijf hieronder op waar dat meetstation zich bevindt.

_____

Vergelijk de meetwaarde van dat meetstation met die in Fukushima stad aan het treinstation. Gebruik voor die vergelijking volgende websites:

- Safecast: https://map.safecast.org/

- Japanse overheid : https://ramap.jmc.or.jp/map/eng/#lat=37.434239832898626&lon=140.97587222374597&z=10&b=std&t=soil&s=13,0,1,0&c=20120425_dr,20171001earth_dr

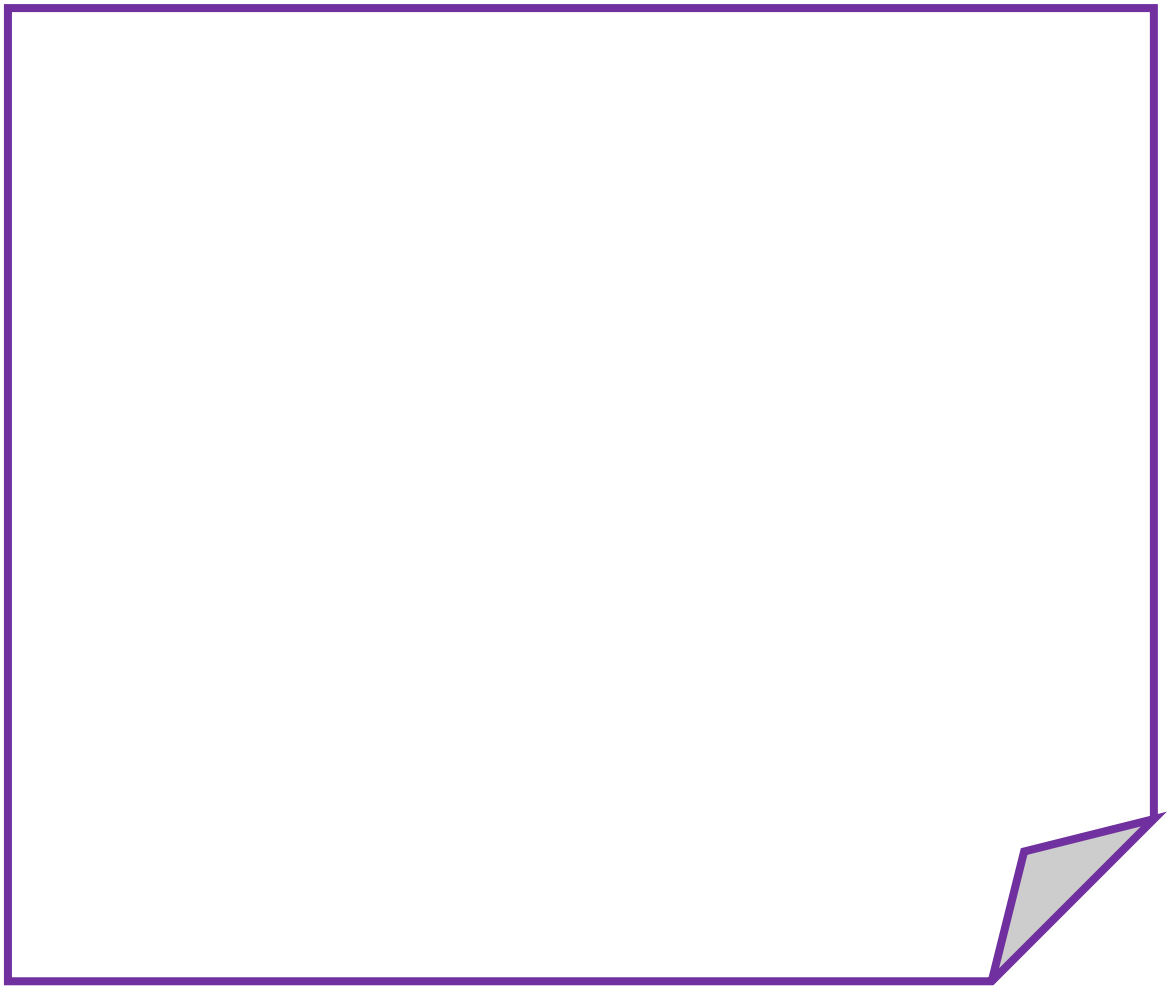
Noteer de waarden die je hebt gevonden hieronder:

- Safecast website:
- Japanse overheid:

3. Wat neem je mee van deze les over Fukushima?

Eventueel kan je extra vragen of suggesties toevoegen om klasdiscussies rond de vier thema's te stimuleren.

- **Hoofstuk 1:** hoe kan je een samenleving voorbereiden op een natuurramp?, wat zou jij het meest missen als je moet evacueren uit je thuisstad?;
- **Hoofdstuk 2:** vertel in je eigen woorden hoe de kernramp een impact had op het dagelijks leven van Masako en haar familie;
- **Hoofdstuk 3:** vind je het belangrijk dat burgers zelf radioactiviteit (kunnen) meten? Waarom? Zou je zelf ook meten als er zich een kernramp in België of Europe voordoet?;
- **Hoofdstuk 4:** je hebt verschillende informatiebronnen gebruikt om meetwaarden op te zoeken (een Belgische en Japanse overheidsbronnen en een onafhankelijke bron). Wat is jouw indruk van de verschillende bronnen? Vind je het belangrijk om een mix aan onafhankelijke en overheidsbronnen te raadplegen tijdens een (kern)ramp? Leg uit waarom wel of niet.

Transcript: Weet jij wat te doen bij een nucleair ongeval?

Bron: RiskinfoBE (2016). Weet jij wat te doen bij een nucleair ongeval?
Beschikbaar via: https://www.youtube.com/watch?v=xftWQZbTT0k

Weet jij wat te doen bij je nucleair ongeval? Als er iets misloopt in een nucleaire centrale treden er verschillende veiligheidsmechanismen in werking. In het ergste geval ontsnapte gedurende een bepaalde tijd radioactiviteit uit een kerncentrale. Die vormt een wolk met de radioactieve deeltjes die je niet kan zien voelen proeven of ruiken. Deze wolk waait mee met de wind. Een deel van die radioactieve deeltjes dwarrelt vanuit de wolk neer op de grond. Wie zich op dit moment buiten bevindt, loopt het risico om bestraald of besmet te worden door inademing of door deeltjes die neerkomen op huid of kleding. Daarom is schuilen de beste manier om zich te beschermen. Het vermindert de kans op bestraling of besmetting met 80%. Ga daarom binnen in het dichtstbijzijnde gebouw. Blijf binnen tot je bericht krijgt dat het opnieuw veilig is. Sluit alle ramen deuren en schakel alle ventilatie-, verwarming- en aircosystemen uit.
Informeer je over de juiste maatregelen via BE-Alert, radio, TV, de officiële websites en sociale media kanalen van de overheid. Zij geven je informatie over inname van jodiumtabletten en delen je mee wanneer je je huis kan verlaten.
De drie goede reflexen bij een nucleair ongeval. Kom op nucleairrisico.be.